

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta

M.D.Rettigové 4, 116 39 Praha 1,
tel. 221900-111, fax: 224-947-156, 224-947-150

OPONENTNÍ POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE

PaedDr. Jiří M i l e r

N á z e v p r á c e:

Klíčové aspekty kvality života dospělých lidí s mentálním postižením v ústavech sociální péče

Předloženou disertační práci (dále též DP) tvoří osm kapitol rozšířených o rozsáhlý poznámkový aparát. V první úvodní kapitole uchazeč představuje zarněření a cíle práce. Již v úvodní části 1.1 je uvedena řada závažných témat a otázek, které nebyly u nás doposud řešeny (zde však chybí přesná formulace výzkumného problému). Autor v textu operuje s pojmem „kvalita života“ a tento pojem vztahuje pro účely DP k obyvatelům ústavů sociální péče (str. 4). V úvodních kapitolách však poněkud chybí hlubší diskuze o pojmu „kvalita života“ a „kvalita života osob s mentálním postižením“ a jejím hodnocení. Kvalitu života totiž lze v badatelské činnosti poměřovat a podávat zprávu o jejích výsledcích jen s odpovídajícím vymezením tohoto pojmu a z něho vyplývajících možných indikátorů. Nutno přiznat, že v předmětné disertační práci je „kvalita“ definována. Zde se však jedná o kvalitu sociálních služeb hodnocenou podle tzv. Standardů kvality sociálních služeb. Uváděné standardy jsou však jen pokusem o hodnocení kvality sociální služby, nikoliv pokusem jediným. Jakkoliv uchazeč v práci prokázal hluboké odborné praktické znalosti a zkušenosti z problematiky ústavní péče v České republice pro osoby s mentálním postižením a hodnocení kvality, „kvalitu života“ doporučuji diskutovat při obhajobě DP.

Uchazeč v úvodu anoncuje (s. 4), že v DP uvede, jak sami lidé s mentálním postižením vnímají poskytovanou péči a podporu. Zde by bylo prospěšné konkrétněji resp. přehledněji tato vnímání provázat s konceptem kvality života viz. námitka k vymezení „kvality života“.

Za velmi zdařilou a ojedinělou považuji druhou kapitolu a to zejména kapitolu k vědomí a roli vědomí v pomáhajících profesích. Na s. 16 autor shrnuje: „Kdybychom nereflektovali filozofické uvažování...nemohli bychom se dopracovat ani k přijatelnému

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta

M.D.Rettigové 4, 116 39 Praha 1,

tel. 221900-111, fax: 224-947-156, 224-947-150

postoji k postiženým lidem..." Doporučuji uvést, co je míněno „přijatelným postojem“ a to zejména ve vztahu ke kvalitě života a/nebo kvalitě poskytované podpory.

Pro praxi pobytových sociálních služeb jsou zvláště přínosné kap. 6.5.3 Personální zajištění služeb v ústavech sociálních služeb a kap. 6.5.5 shrnující problémové oblasti v postavení a poslání zdravotního personálu v ústavních zařízeních.

Praktická část práce je dále vhodně doplněna o širší historické souvislosti v kapitole k vývoji sociálních služeb v České republice. Na s. 25 doporučuji doplnit zdroj definice sociálních služeb.

Výsledky šetření jsou obsaženy podkapitolách kapitoly 6. Zvláště cenná jsou pak shrnutí a doporučení z nich vyplývající. Kapitola 6.2.4 nabízí nástroj komparace dvou ústavů sociálních služeb. Shrnutí obsahuje některá konstatování a doporučení k nápravě zjištěných nedostatků. Tím uchazeč opět prokázal teoretickou a praktickou znalost dané problematiky, byť demonstrovanou spíše mentorsky než nezávisle badatelsky (což lze z hlediska jeho dosavadní praxe uchazeče jako metodika sociálních služeb pochopit) a zejména pak schopnost jejich syntézy.

Závěr práce je tématicky rozdělen do sedmi částí/odstavců. Autor zde zjištěné poznatky zobecňuje. V odstavci V prosím upřesnit konstatování a uvést důkazy ospravedlňující cit.: „Prokázalo se, že v těch ústavech sociální péče, kde nejsou naplněny základní znaky dobře fungující organizace, se nedaří naplňovat řadu jiných základních subjektivních aspektů, které s kvalitou života uživatelů souvisejí“ (s 125).

Jak uvádím výše, autor v práci demonstroval svoji erudovanost v předmětné problematice. Z hlediska české speciální pedagogiky se jedná o novou oblast zasluhující další bádání, k čemuž posuzovaná DP bezpochyby přispěje.

S vědomím velké složitosti zkoumaných jevů, vzájemné provázanosti proměnných, které v dané oblasti působí je třeba uvést následující oblasti, které zejména doporučuji při obhajobě objasnit resp. diskutovat.

Shrnuji: z hlediska metodologického jasně formulovat výzkumný problém, vymezit pojem „kvalita života“ a přednést stručnou analýzu zvolené výzkumné metody.

Závěr: Doporučuji předloženou disertační práci PaedDr. Jiřího Milera k obhajobě.

V Praze 21. září 2006

PaedDr. Jan Šiřka, PhD.